

Виходить у Львові щодня (крім неділь і гр. кат. свят) о 5-ій годині по полудні.

Редакція і Адміністрація: ул. Чарнецького ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданя і за вложенем оплати поштової.

Рекламації незапечатані вільні від оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові в агенції дневників пасажа Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостах на провінції:

на цілий рік К 4 80
на пів року „ 2 40
на чверть року „ 1 20
місячно . . . „ — 40

Поодинокое число 2 с.
З поштовою пересилкою:

на цілий рік К 10 80
на пів року „ 5 40
на чверть року „ 2 70
місячно . . . „ — 90

Поодинокое число 6 с.

Вісти політичні.

(Акція угодова і справа вибору Делегацій. — Чи англо-французький союз? — Російсько-япанська війна).

Fremdenblatt з неділі доносить, що переговори угодові, які за посередництвом Поляків завели ся межі Чехами а Німцями, мали аж до вчера приватний характер, а вчера мали розпочати ся офіційальні переговори і єсть намір довести акцію угодову в теперішній частині сесії о скілько можна як найдалше. До той же газети доносять з Праги, що всі німецькі послы в Чехії до сойму кравого мають сего тиждня зїхати ся до Відня на конференцію в справі чесько-німецької угоди.

О скілько можна зміркувати з німецьких часописей, то всі німецькі партії крім одних Всенімців не противні в засаді чесько-німецькій угоді. Шенерер і товариші поставили знову інтерпеляцію до президента міністрів, в котрій кажуть, що Всенімці мусять з гори уважати кожного за зрадника, котрий буде помагати до чесько-німецької угоди. Інтерпелянти зі взгляду на грізний настрій серед людисети питають міністра, чи правдою єсть, що правительство бере в тім участь.

Староческа „Politik“ відносить ся ніби з недовірем до авції угодової і каже, що так було завсїгда, кілько разів була найбільша небезпечність: акція угодова мусіла зараз помагати. Ческі послы, скоро прїйде дійсно до такої акції, являть ся і сим разом на конференції і будуть встоювати ся за своїми жаданями. Скоро же не підуть, то парламент треба буде замкнутим а може бути, що представителі чеського народу зажадають ще якоїсь запоруки для поважних переговорів. Правительство настає на то, щоби вибори до Делегацій відбули ся ще перед святами, щоби на всякий случай забезпечити собі вствованє аж до осени. Може бути, що Чехи що до вибору Делегацій поставлять якісь услівя, від сповнення котрих буде зависіти їх дальше поступованє.

Німецька партія народна ухвалила не робити ніяких трудностей виборам Делегацій. Здає ся, що правительство хоче для того прискорити вибори Делегацій, щоби, скоро межі Чехами а Німцями не прїйде до згоди, закрити сесию Ради державної.

Від якогось часу надходять дивні вісти про відносини Франції до Англії а декотрі французькі газети аж розпливають ся над тими переговорами, які вже від довшого часу ведуть ся межі обома згаданими державами і тепер доходить вже до кінця. З віденьських кругів

дипломатичних дають навіть до зрозуміння, що в політїці світовій мала би настати зо всім нова констеляція, котрої наслідки дались би надто борзо учути. Чи може замість союзу Франції з Росією мав би настати француско-англійський союз? Ну, се в теперішню пору була би дійсно велика несподіванка, а певно, що така зміна у світовій політїці мусіла би дати ся дуже борзо відчути. По правді сказавши, Франція із свого союзу з Росією не мала ніякого хісна, бо Росія ніби лиш забезпечувала Францію від Німеччини, від котрої не грозила їй ніяка небезпечність. Зато Росія обертала францускими капіталами, котрі тепер готов япанський черт псжерти, і веда вигідну політику кольоніальну, не боячись Англії. Франція не лиш не мала нічого з такого союзу, але ще й мала звязані руки в справах кольоніальних на близькім і далекім Выході. Новий союз міг би дати їй більше користий. Декотрі подробиці нового договора дістади ся вже до публичної відомости і мають бути оголошені. В справі Єгипту застерегло собі француске правительство, що ніяка з вствуючих там міжнародних інституцій, що знаходиться в руках француских, не буде усунена. Прїйшло також до порозуміння що до Марокко і Сіяму. Що до новофундландської справи то Франція має дістати за то, що врече ся своїх привилей, або грошеве відшкодо-

23)

ОБРАЗКИ З ДАЛЕКОГО ВСХОДУ.

(Після Руд. Цабеля, Гессе-Вартелга і др. зладив К. Вербим).

(Дальше).

Пенян (на картах пишуть сю назву: „Phöngjang“) єсть дуже старе місто, бо має за собою історію з 3000 літ. Савл, Давид і Саломон були сучасниками короля Кіджи і его наслідників. У війні з Хіною і Япанією грало се місто дуже велику ролю, а по війнах прїйшла пошесть, що позбавила місто его жителів. В послїдних десяти роках місто підняло ся знову а межі его старими мурами осіли чужі люди і оснували тут заграничну оселю. Тут, і то в місті туземців знаходиться ся навіть англійська школа.

Причина, задля якої Япанці старали ся як найскорше заняти се місто, лежить в тім, що місто хоч слабо а все таки єсть укріплене, а найважніше то, що через Пенян іде гостинєць в одну сторону аж до Сеуля а в другу через Анджу аж до Віджу над рікою Ялю а вдовж сего гостинця тягне ся лінія телеграфічна, що іде аж до Манджуриї і Хіни. Сю лінію телеграфічну поставили були первістно Хінці і она була однісенька, що сполучала Корею з дальшим світом. Підчас хінсько-япанської війни були тоти лінії збурили а корей-

ске правительство відбудувало ві знову. Був також плян повести сюди залізницю і сполучити Сонгдо та Пенян із Сеулем. Пороблено вже навіть вступні роботи а Французи обіцяли ся були дати потрібні капітали. Та й російські капіталісти хотіли дати гроші, але під услівем, щоби залізниця була доведена аж до Віджу і там сполучалась з сибірскою залізницею. Уже розпочали ся були навіть земні роботи, але відтак застановлено а корейске правительство не прїймило російского предложєня. Тепер будуть тоти залізницю Япанці з великим успіхом і она має бути аж до жовтня сего року готова. З 240 Американців, які проживають в Корей, живе 34 в Пеняні.

З давен давна грало найважнішу ролю в історії Корей місто Фузан, положене на полуднево-всхіднім кінци корейского півострова. Від многих сот літ заходили сюди Япанці до Корей; їх перла до того охота зиску і добичі, або коли ішли яко союзники на поміч жителям „краю ранного спочинку“. Зносини Япанці з Кореею сягають дійсно аж до перших початків християнської ери. В торговельних зносинах межі Япанією а Кореею грало Фузан завсїгда важну ролю. Через Фузан ішли корейські посольства до япанского мікада і через Фузан переходили також завсїгда япанські війська. Та й в теперішній війні перші відділи япанського війська вийшли у Фузані на корейску землю.

У Фузані осіли були Япанці вже дуже давно. Коли по 200-літнім мирі в 1592 р. япанські князі пригадали собі знову Корею і хотіли

її завоювати, Япанці, що вже там були, помогли япанському війську насісти на беріг. Війна тревала шість літ; по заключєню мира Япанці винесли ся з краю, котрий опустошили до чиста, але на знак своєї побіди задержали Фузан. Договір з 1876 р., котрий отворив Фузан для япанської торгівлі, спонукав знову Япанців переселювати ся в сі сторони і япанські поселенці залили тоді знову не лиш само місто, але й західні та всхідні і полудневі побережа Корей. Від того року старали ся Япанці захопити в свої руки всю торгівлю в Корей.

До порту у Фузані, отвертого для міжнародної торгівлі, вїздить ся заливом, засіяним множеством зелених островів. Вузка стежка вдовж берега почерез скали тягне ся аж до старого Фузану, дуже старого міста, обведеного мурами, що вже валять ся, а положеного над 10 миль довгим заливом, що творить частину великого морского заливу. Нове місто або новий Фузан не відрізняє ся нічим від иньших корейских портів, отворених для міжнародної торгівлі, лиш що тут в япанській оселі єще більший смрід як від каналів та ровів при улицях в старім місті. Старий Фузан лежить самотний на кінци заливу і споглядає сумно із своїх завалених мурів на море. Новий же Фузан зі своєю заграничною оселею єсть повен гамору і бруду і дуже невигідний. Япанським властителам країв ані при думці обслуговувати других заграничних людей; в вузденній япанській гостинниці люди із заграниці не можуть знайти приміщеня. Ціле місто єсть япанське, богате і дуже торговельне та

ване або полюсу землі в західній Африці, що сполучить її кольонії.

На поли війни — можна би сказати в стилі телеграмів надсланих з Порт Артура — панує спокій. О скільки з вістей можна судити, то в японських руках воєнних настала якась дивна застоя, котра майже каже вірити, що Японці, досягнувши першу ціль кампанії, значить ся, занывши Корею, не думають вступати дальше сфензивно і лиш скріпляють свої позиції в сім краю. Тимчасом Росія висилає на далекий Вхід великі маси войска, не зважаючи ні на студінь, ні на ніякі інші перешкоди. До Харбіна, як доносять з Петербурга, прибуває що дня по шість поїздів, а кожний привозить 1000 вояків.

Чутка, що над рікою Ялю прийшло вже межі Росіянами а Японцями до великої битви, в котрій Росіяни взяли в неволю 1800 Японців, не потверджую ся. Вість тото розпустила якась російська фірма. Правдою єсть лиш то, що головні сили Росіяни в північній Корей вернули назад по за ріку Ялю, лишаячи в Корей лиш малі патрулі.

НОВИНИ.

Львів 21-го марта 1904.

— **Є. Е. п. міністер залізниць державних** др. Вітек приїде до Львова на посвячене і отворене новозбудованого двірця залізничного дня 25 с. м. о 8 год. 40 мін. вечером (час залізничий).

— **Є. Е. Впреосв. Митроп. гр. А. Шептицький** вернув до Львова із Прибич, куди їздив до своєї тяжко недужої матери.

— **Зміна в обороті переказів грошевих з заграницею.** Від 1 цвітня с. р. на переказах поштових надаваних в Австрії за границю має надавець виписати переказувану суму в валюті краю, до якого висилає. Рівночасно подано, як має ся обраховувати корони на чужі гроші. І так: 100 рублів = 254 К 50 сот.; 100 долларів = 496 К;

має велику будучність перед собою. Тут стають всі ті дрантиві пароходи, що удержують рух межі Кореєю і Японією та пускають ся навіть аж до Таку і Порт-Артура та Владивостока. Вюдя видно тут тото рухливість, яка єсть характеристикою японських осель.

З Фузана має їти залізниця аж до Сеуля; єї зачали були вже давніше будувати, а тепер японське військо кінчить єї з великим успіхом. Рівночасно завели ся були роботи около величезного розширення порту. Тепер ті роботи застановлено. Всі ті роботи взяло ся переводити японське правительство на власну руку. Оно виготовило також план великих публичних робіт в місті. Після того пляну мають бути побудовані нові і розширені старі уллиці а місто має одержати електричне освітлене і водопроводи.

У Фузані мешкає японський генеральний консуль, котрий єсть ніби судією і законним начальником тих 14.000 Японців, що проживають тут постійно або лиш часово. Половина японського населеня займає ся ловлею риб, котра дає тут як вадомж побережа так і коло островів дуже великий зиск. Що року ловлять тут Японці звиш десяти мільонів оселедців і ців мільона вахнів (штокфішів). Судячи з торговельного руху, який єсть у Фузані, можна сказати, що то єсть найважнійший із портів в Корей, отворених для межинародної торговлі, хоч англійські купці рідко сюди заїздять.

Шість годин дороги від Фузану лежить над морем друге важне місто портове, котре тепер Японці також заняли. То місто Мазамо. Історія сего міста показує наглядно ту борбу, яка в послідних роках вела ся між Росією а Японією. Мазамо має знаменитий порт, найвигіднійший і найбільший в цілій Корей. Росія хотіла взяти єго і зробити з него военний порт для своєї фльоти на Тихім океані. Японія спротивилась тому і загрозила правительству в Се-

100 марок = 117 К 80 с.; 100 франків = 95 К 50 с.; 10 фунтів стерлінгів = 240 К 60 с.; 100 скандинавських корон = 132 К 50 с.; 100 голландських гульденів = 198 К 80 с.; 100 чілійських пезос = 182 К; 100 аргентинських пезос = 477 К 50 с.; 100 ен = 246 К 50 с.

— **З драматичного тов-а ім. І. Котляревського.** Артистично-технічна секція уряджує в суботу дня 26 с. м. в салі тов-а „Гвізда“ (Францішканська 7) точно о г. 7½ вечером аматорске представлене комедії А. Ф. „Лови на мужа“. Попередить часть вокально-музична, в якій возьмуть участь пп. Н. Крушельницька, М. Волошин і Пявків. Програму і близькі поясненя подадуть опися часописи і афіши.

— **Про руский театр народний,** котрий тепер під дирекцією п. Губчака гостить в Самборі, пише Tygodnik Samborsko-Drohobucki: „Зараз перше виступлене руского театру народного під дирекцією п. Губчака оправдало і у нас ту добру славу, яку той театр виробив собі від давна і якою всюди тішить ся; хори вправні, голоси у солістів вишкolenі, гра артистів знаменита, режисерия аж до малесенької дрібнички старанна. Згадана газета подає відгук рецензію комічної оперетки „Свати Мусія“ і підносить особливо гру в головних ролях панів Рубчакової і п. Рубчака. — Репертуар руского театру народного в Самборі єсть слідуєчий: В четвер, 24 марта „Пан Професор Хитрий“, комедия в 3 д. переробив з німецкого О. Левицький, субота, 26/3 „Весіля при ліхтарнях“ опера Офенбаха, неділя, 27/3 „Невольник“ образ істор. в 5 д. Кропивницького, вгрок, 29/3 „На дні“, сцени в 4 д. М. Горького, середа 30/3 „Катерипа“ опера в 3 д. Аркаса.

— **За фальшоване нафти.** В Перемишлі викрили власти скарбові кількох „промисловців“, що з олію соларового і бензини фабрикували вибухачу нафту. Запаси сконфісковано, склад опечатано а на В. Гіттера наложено кару в сумі 20.000 К.

— **Загальні збори „Народної Гостинниці“** відбули ся сими днями у Львові в льокалі „Народ. Торговлі“ при участі 50 членів. „Народна Гостинниця“, основана при кінці 1899 р., призбиравши уділи розпочала свою діяльність цоправді аж в 1901 р., коли в Микулчиці отворила на лігну пору готель і реставрацію. Дирекция товариства робила заходи по різних кучелевих і кліматичних місцевостях на отворене готелю і реставрації

ули війною, як би оно той порт, де вже розсіли ся були японські і хінські поселенці, відступило Росії. Годі було допустити до війня між Японією а Кореєю і російський дипломат при корейській дворі в Сеулі знайшов спосіб, як би викрутити ся з прозячої небезпечности. Він кавав оголосити Мазамо вільним портом, а з корейським правительством зробив тайну угоду, в котрій признано независимість порту, але заравом і постановлено, що землі довкола порту не вільно віднаймати ніякій чужій державі а вже таки ніяк не вільно відпродати. Така сама постанова обовязувала також і що до острова Кеутаї, котрий заслонює вїзд до порту.

Японці довідали ся о тій тайній угоді, але не дали ся відстрашити нею, і таки зарав зажадали відступленя великого кусня землі коло Мазамо на свою оселю. Ба що більше, они забрали таки майже всі ті грунти коло міста, що були вже витчені для заграничних поселенців і побудували там зарав в найліпших місцях свої крами, кількасот домів, уряд почтовий і телеграфічний та й японську гостинницю. Японська поліция розгостила ся тут зарав як у себе дома. Они вже давно перед війною не журиля ся ані трошки тайною угодою Павлова а противно уважали Мазамо за свою посілість. Перед роком було в Мазамо між заграничними поселенцями 230 Японців, 41 Хінців, 18 Росіяни і двох Німців, мужчин і женщин не вчисляючи до того дітей; між Росіянами було 8 мужчин і 10 женщан та 3 дітей, а між Японцями було 78 женщан.

Торговля в Мазамо, вивозова і привозова, єсть слаба, бо весь рух торговельний в Японію і Хіною перетягнув Фузан до себе. А все-таки межі Мазамом а Фузаном курсують що дня пароходи а джунки туземців привозять поживу та всякі плоди землі з Фузану. Ловля риб в порті єсть дуже значна і знахо-

однак зі взгляду на великий чинш була змушена відступити від того. Товариство мало з кінцем мин. року 150 членів з декларованими уділами в сумі 3.462 К. Стан касовий з кінцем грудня 1903: Активи: 3940 38 К, мобілії 412 82К, разом 4.353 20 К. Пасиви: Фонд резервовий 296 К, уділи 3.462 К, зиск 346 20 К. По переведеній дискусії збори ухвалили уділати абсолюторню Надзир. Раді і Дирекції і призначили 170 К. на 5%-ову дивіденду від уділів а 173 20 до фонду резервового. На місце двох вильосованих членів „Надзир. Рада“, п. Василя Нагірного, Ів. Бачинського, та одного члена на місце пок. Копровского вибрано знов двох перших і п. Володимира Дидицького. — Додати тут потреба, що товариство се набуло у Львові власний дім і займе ся тепер устроєнем гостинниці. На се потребує оно фондів і годить ся, щоби руска публіка підперла єго заходи всіма силами.

— **З товариства „Любов“.** Близких інформацій що до умови забезпеченя рент. зглядно приданого в товаристві „Любов“ уділяють упрощені до того слідуєчі товариства: а) в Галичині: 1) „Надія“, Бережани. — 2) „Надія“, Галич. — 3) Пов. тов. кредит, Городенка. — 4) „Поміч“, Городок к. Львова. — 5) „Хлонецкий Банк“, Калуж. — 6) „Народний Дім“, Коломия. — 7) Читальня „Просвіти“, Немирів. — 8) „Віра“, Перемишль. — 9) „Руска Каса“, Рогатин. — 10) „Добрич“, Самбір. — 11) Пов. Тов. кредит, Скалат. — 12) Пов. Товар. кредит, Сокаль. — 13) Банк звязковий, Станислав. — 14) Каса зяаткова, Стрий. — 15) „Поміч“ Тереховля. — 16) „Віра“, Тисмениця. — 17) „Поміч“, Топорів. — 18) Руске Тов. кредит, Яворів. — 19) „Самопоміч“, Золочів. — 20) „Народний Дім“, Жидачів. — б) в Буковині: 21) Руска Каса для ощади. і позичок, Чернівці — і 22) Др. Лев Воевідка, Кіцмань. — В тих товариствах можуть інтересовані дістати і друки на заяви прислухлена до товариства „Любов“.

— **Нова дефравдація.** Львівська поліция арештувала онюгда Виктора Ясінського, приватного інжиніра і заступника берлінської фірми Ореанштайна і Коппеля, що фабрикує вузкоколієві залізничні, котрий спроневірив більше як 40.000 корон. Ясінський відбрав гроші від сторін, але не відслав їх згаданій фірмі, аж коли фірма упоминала ся у сторін а ті відповідали, що заплатили, Ясінський

дає ся виключно в руках японських рибаків з Фузану.

На всхіднім побережю Корей більше менше в половині дороги межі Фузаном а Владивостоком єсть місто Гензан (по японськи Везан), котре Японці також зарав по перших кроках воєнних забрали і тут висаджували на беріг своих войско. З Гензану до Владивостока єсть кругло 330 англійських миль (англійська миля = чверть нашої). Єсть то найстарший з тих портів в Корей, котрий отворено для межинародної торговлі. Порт Гензан цо цоправді великий залив, званий заливом Бравтна (Broughton Bay), що має більше як 40 квадратних миль. Тут могли би безпечно помістити ся всі воєнні фльоти цілого світа. Північна часть того заливу, до котрої впадає ріка Дунган, зве ся портом Лазарева а єї від сходу замикає досить великий півостров, названий Росіянами півостровом Нахімова. Як великий той порт, можна зміркувати з того, що коли одного разу російські кораблі воєнні заплили до порту Лазарева, щоби тут міряти глуну води, не знали о тім нічого ані японський консуль ані поборець мита в Гензані.

Росія вже нераз думала о тім, щоби забрати Гензан та зробити єго кінцем сибірської залізничі. Як би Росія мала в своїх руках Владивосток, Гензан і Порт Артур, то тоді панувала би на цілій японській мори. Вїзд до порту з моря єсть широкий і глубокий та нема в нім ніякої перешкоди, але боронити вїзду можна би легко з сусідних півостровів та кріпостей на побережю. Тут дадо би ся легко зробити воєнний порт першої класи, якого другого не було би на цілій хінській побережю.

Гензан отворено в 1880 р. для японської торговлі, а в три ро и опися зроблено з него вільний, межинародний порт. Але місто завдячує свій розцвіт Японцям, котрі своїм промислом та своєю торговлею причинили ся най-

О Г О Л О Ш Е Н Я.

МІД акаменитий, десеровий, мураційний, в власній пасіці 5 клгр. лиш 6 корон франко. Вода медова найліпше средство на лице. Даром брошурку д-ра Цесальського о меді варто перечитати, ждайте! **КОРІНЕВИЧ**, ем. уч. Іванчани.

XXXXXXXXXXXX

Аптека в Королівці

поручає

В. АМЕРГАНДА

АЛЬПЕЙСКИ ГРУДНІ ЗІЛЯ.

Зіля ті, витворювані в найцівнійших ростин альпейських, перевищують всі до тепер уживані зіля, грудні сиропи і хім подібні препарати своїми успіхами. Наслідком того они просто неоцінені при катаральних болівнях легких і проведів віддихових, при кашлю, кришці і всіх других подібних недугах. Спосіб ужитя: Гореть візь тих занарює ся в шклянці киплячої води і той відвар не ся в літнім стані рано і вечером.

Ціна 50 сот.

XXXXXXXXXXXX

Одиноку

МАСТЬ НА ВІДМОРОЖЕНЄ

ВІСПЛАЄ

Володислав Котульський

(1 К. 20 с.)

ОЗЕРЯНИ КОЛО БУЧАЧА.

XXXXXXXXXXXX

Агенція **Дневників**
Ст. Соколовського
Львів, Пасаж Гавсмана ч. 9, — приймає

пренумерату і оголошеня до всіх дневників краєвих і заграничних. В тій агенції знаходять ся також головний склад і експедиция „Варшавського Тижневника ілюстрованого“. До „Народної Часописи“ і „Газети Львівської“ може приймати оголошеня виключно лиш та агенція.

XXXXXXXXXXXX

Дуже величавий

образ **КОМНАТНИЙ**

представляючий

„ПРИЧАСТЄ“

малюваний артистом **Сверским** в природних красках.

Величина образа 55×65 цтм.

Ціна образа 6 корон разом в поштовою пересилкою.

Набути можна у

Антоня Хойнацкого

Львів, ул. Руска ч. 3.

Головна агенція дневників

СТ. СОКОЛОВСКОГО

у Львові, пасаж Гавсмана ч. 9,

принимает пренумерату і оголошеня до всіх дневників краєвих і заграничних.

До „Народної Часописи“ і „Газети Львівської“ може приймати оголошеня виключно лиш ся агенція.